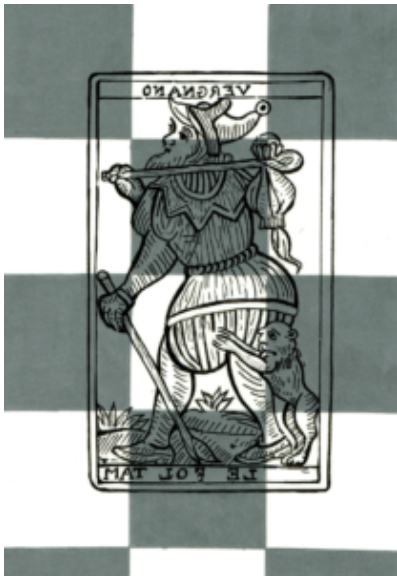

Gijsbert de Reuver & Stephan Sanders (red.) ~ Gevaarlijke gekken?

Ills. Joseph Sassoon
Semah

Speelt de impact van een gevaarlijke gek alleen op kleine schaal of kan de gevaarlijke gek ook de samenleving en de geschiedenis veranderen? Wordt de geschiedenis gemaakt door de enkeling of is ze de uitkomst van onvermijdbare structuren en onomkeerbare processen?

Deze vragen stonden centraal bij Gijsbert de Reuver en Stephan Sanders toen ze in 2017 een reeks lezingen organiseerden voor het Instituut voor Interdisciplinaire Studies over een aantal historische en hedendaagse figuren, die nu in *Gevaarlijke gekken?* zijn gebundeld. De auteurs geven geen definitie van gevaarlijke gekken, maar hanteren het begrip als een 'sensitizing concept'.

De eerste twee hoofdstukken bieden inzicht vanuit de psychologie op de vraag 'wat is gek?' aan de hand van het classificatiesysteem DSM-5 en met bijzondere aandacht voor de 'casus' Trump. Zo onderzoeken Aleksander Korzec en Mecheline H.M. van der Linden of Donald Trump een narcistische persoonlijkheidsstoornis heeft. Ze constateren via de dimensionale DSM-methode dat dat inderdaad het geval is.

Paul Brill analyseert in zijn essay Trump vanuit een historische en politieke invalshoek en ziet bij Trump eveneens narcistische trekjes, maar vindt het riskant om daaruit uitspraken te doen over zijn geschiktheid als president.

De andere essays beschrijven onder meer Vladimir Poetin, Mao Zedong, Sepp Blatter, Ulrike Meinhof en Slobodan Milosevic. Wat zijn hun persoonlijke, politicologische en historische achtergronden en wie inspireerden hen? Hoe voeren zij hun macht uit? Kunnen ze worden gedefinieerd als 'gevaarlijke gekken?'

Vladimir Poetin wordt door Eva Cukier beschreven in zijn ontwikkeling van een onbelangrijke spion, die opklom tot tsaar en nu de grote ontregelaar is van het Westen. Een mythisch figuur, ook in Rusland waar niets meer is wat het lijkt.

Jan van der Putten vraagt zich in zijn essay af hoe je Mao Zedong die voor de meeste Chinezen samen met de eerste keizer de grootste man uit de Chinese geschiedenis, een gevaarlijke gek kunt noemen, zeker nu Mao 2.0 Xi Jinping China's huidige sterke man is.

Sepp Blatter wordt door Ruud Stokvis niet gekenmerkt als gevaarlijke gek maar meer als slachtoffer van de moderne voetbalindustrie, die wordt beheerst door media, grootkapitaal en politiek.

Jacco Pelkelder volgt Ulrike Meinhof vanuit haar persoonlijke en politieke motivaties en schetst hoe zij op het eind van haar leven antisemitische uitspraken doet.

Raymond van den Boogaard geeft een analyse van Milosevics rol in de Balkanoorlog en typeert hem als een van de eerste nieuw type autocraat, die het taboe op het nationalisme doorbrak. Poetin, Erdogan, Orban,

Kaczynski, maar ook Trump zijn hem schatplichtig. Van den Boogaard sluit zijn essay af 'Als je hem als een gevaarlijke gek wilt zien, dan zijn de gekken nu in ruime mate onder ons.'

'Gevaarlijke gekken' is vooral een pleidooi voor waakzaamheid en voor gematigd pessimisme, aldus de auteurs. 'De geschiedenissen van deze gevaarlijke gekken laten zien welke kant het op zou kunnen gaan. Ze kunnen fungeren als een soort gevaarlijke herinnering. Wij hopen dat dit boek in die zin corrigerend werkt.'

Gijsbert de Reuver was tot voor kort docent aan de Universiteit van Amsterdam en hij is verbonden aan bureau Kadans.

Stephan Sanders is columnist, presentator, essayist en auteur. Hij studeerde filosofie en politieke wetenschappen.

Gijsbert de Reuver en Stephan Sanders (red.) -Gevaarlijke gekken? - Uitgeverij Amsterdam University Press, 2018 - ISBN 978 94 6298 7715